

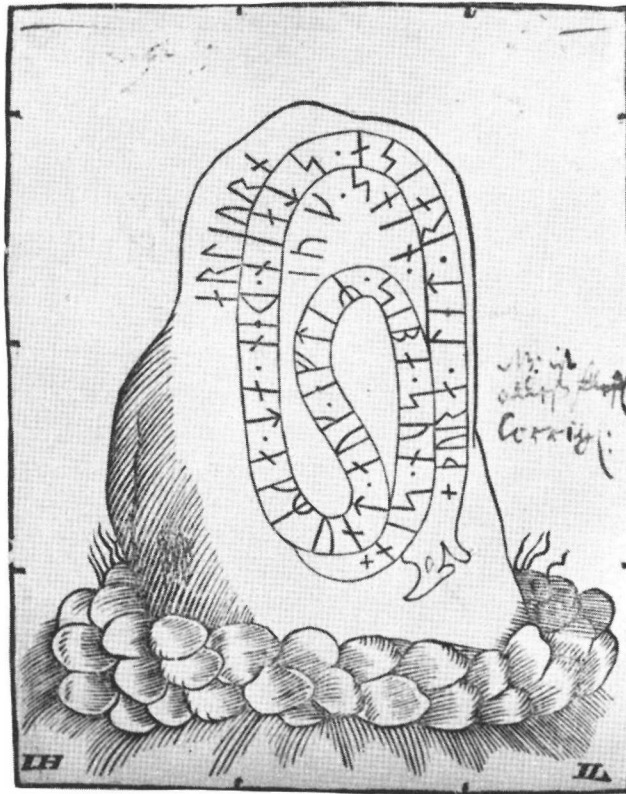

Fig. 120. U 682. Kaddala, Skoklosters sn. Efter B 315.

deles skall nämnas. Men hvad jag ej nu bör förbigå, är at jag fann, utmed den genom dalen löpande lilla strömmen en Runsten, til hälften endast öfver jord, hvars påskrift var nästan utplånad och blott til en liten del synlig nerrvid jorden.»

Någon annan uppgift om en runsten vid denna plats finnes icke, och stenen har förgäves eftersökts i senare tid. Dybeck meddelar i sin reseberättelse 1859 (ATA): »Vid Lugnet (Quarnslöt) i Skoklosters socken efterfrågades den runsten, som Rothlieb nämner i sin beskrifning om Sko herregård; men han fanns icke. En gumma som i 50 års tid varit på stället, sade sig alldrig sett eller hört talas om honom.»

683. Linda, Skoklosters sn.

Pl. 40.

Litteratur: B 313, L 63, D 1: 28. J. Bureus, Fa 6 s. 44 n:r 18 (Bureus' egen uppteckning), Fa 5 n:r 322, Fa 1 s. 73; Ransakningarna 1667—84; J. Peringskiöld, Monumenta 2, bl. 242; P. Elvius och J. Arenius, De Fierdhundria (diss. 1717), s. 106; O. Celsius, Svenska runstenar (Fm 60) 1, s. 465; J. A. Kjellman-Göranson, Sko socken (1860); Handlingar i ATA 1932—34, 1937, 1939, 1946.

Äldre avbildningar: J. Leitz och J. Hadorph, träsnitt (i Peringskiölds Monumenta och B 313); A. Wætter, teckning (ATA); Dybeck a. a.; E. Floderus foto 1939 (ATA).

Runstenen står rest i en stenig beteshage, drygt 40 m. ÖNÖ om Linda mangårdsbyggnad, 100 m. S om landsvägen till Skokloster. Ristningsytan är vänd åt NV.

Inskriften var känd redan av Bureus. Den fanns »Vti Råbärgha giärde på Skobolandet» (Fa 6), vid »Råbärgha» (Fa 5). — I *Ransakningarna* uppges »2 Runsteenar i Linda»; tydligen är det U 683 och U 684 som avses. Träsnittet i Peringskiölds *Monumenta* (och B 313) upptager

båda dessa stenar; påskriften är: »Linda gärde i Sko sochn.» Därjämte lämnas följande uppgifter: »I Linda gärde beskådar man två gamla Runestenar, den ena wid en backe, där många hedniska grafvar äre, vprester» (U 684) och »Sammastädes wid vägen finnes den andra uthuggne Stenen» (U 683). B 313: »Linda Gärde»; L 62: »Linda gärde» och L 63: »Linda gärde vid vägen.» — O. Celsius, som dagtecknat sitt besök vid stenen den 9 juni 1727: »Råberga eller rättare Linda i Skogklöster Sn. Et litet st. ifrån Kyrkian. Linda ägor och Råbergas stöta tillsamman. Men stenen ligger uthom Lindabondens Kåhlsäng och åkerstycke.» — Dybeck (1860): »Denne sten står i diket invid och söder om sockenvägen.» Beskrivningen till Geologiska kartbladet »Sigstuna» (1865): »S om landsvägen i skilnaden mellan Råberga och Linda, en, stående i diket.» Platsen är utmärkt på kartbladet. J. A. Kjellman-Göranson har en egendomlig uppgift: »Vid Linda finnas tvenne runstenar, den ena vid landsvägen, år 1803 ditflyttad från obekant ställe och då vid en landtmätareförrättning med vanlig vård om våra fornlemningar på midten afslagen och uppsatt till råmärke emellan byarna, hvarest den nu i ett dike kullfallit.» Troligen har härifrån hämtats den anteckning, som finnes på A. Wætters teckning (i ATA): »wid Linda by nära vägen, ditflyttad från obekant ställe och ituslagen samt uppsatt till råskillnad 1803». Uppgiften verkar synnerligen exakt men torde det oaktat vara tvivelaktig. Redan enligt Peringskiölds *Monumenta* stod stenen »wid vägen», och Celsius anger uttryckligen, att den stod invid gränsen mellan Linda och Råberga ägor. Stenen var emellertid sönderslagen både upptill och på h. sidan, och ett större stycke var förkommet. Dybecks teckning återger stenen ännu mera skadad. Genom en spricka på mitten var den kluven i två ungefär lika stora delar. Ett kilformigt stycke på h. sidan hade brutits loss och förkommit. Stenen befinner sig fortfarande i samma tillstånd. De förlorade delarna ha trots energisk efterforskning icke kunnat återfinnas. År 1941 lagades stenen och restes på sin nuvarande plats.

Grovkornig, grå granit med i vittringen svagt gulgrå yta. Stenen består av två fragment, som ha blivit hopfogade med stenkitt. Stora stycken saknas upptill och på h. sidan. Ristningen är djupt huggen och väl bevarad.

Inskrift (med det inom [] supplerat efter B 313):

· kari · auk · ufaikr · ra - - tu - - . . . t · kun[ar] · faþur · sin ·

Kari ok Ofęigr ræ[is]tu [stæin a]t Gunnar, faður sinn.

»Kåre och Ofeg reste stenen efter Gunnar, sin fader.»

Till läsningen: 4 l, icke l. 10 a står i kanten av en skada. V. bst är borta. 12 k är icke stunget. Övre delen av runslingan fr. o. m. 14 r är förlorad. Av 15 a finns v. bst kvar. Därefter

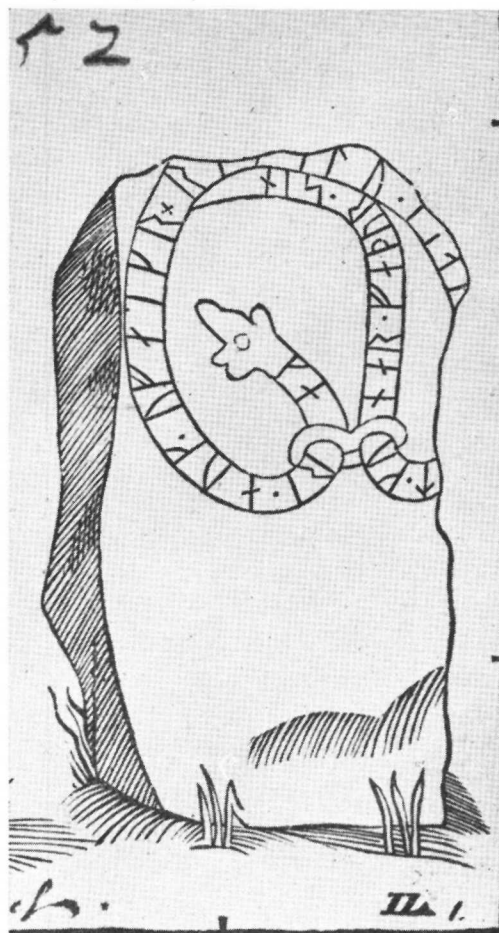

Fig. 121. U 683. Linda, Skoklosters sn.
Efter B 313.

nedre delen av två stavar. Av 18 **t** saknas v. bst. Efter 19 **u** finns nedre delen av två stavar, varefter en stor skada vidtager, ända till 22 **t**. Av denna runa saknas toppen med v. bst. 23 **k** är icke stunget,

Bureus (F a 6): **karl · auk · ufaikr · . . . r . . . lr . . . kunar · faþur · sin ·** — Hadorph och Leitz (B 313): **kari · auk · ufaikr + r - - - þu - - - a - - - t · kunar · faþur · sin ·** — Celsius: **· karl · auk · ufaikr · r - - - þu · . . . - f - - . . . kunar · faþur · sin ·** — Dybeck: **- ari · auk · ufaikr · r - - - þu · - . . . t · kun . . . faþur · sin ·**

Om namnet *Kari* se Sö 217, om *Ofaigr* U 2.

684. Råberga, Skoklosters sn.

Pl. 40.

Litteratur: B 313, L 62, D 1: 31. Ransakningarna 1667—84; J. Peringskiöld, Monumenta 2, bl. 242; O. Celsius, Svenska runstenar (F m 60) 2, s. 408, i Acta Literaria Sveciae (1725—29), s. 323; J. A. Kjellman-Göranson, Sko socken (1860), s. 13; R. Alm, Inventering av fornminnen i Skokloster 1915 (ATA); E. Brate, Svenska runristare (1925), s. 109.

Äldre avbildningar: J. Leitz och J. Hadorph, träsnitt (i Peringskiölds Monumenta och B 313); A. Wætter, teckning (ATA); Dybeck a. a.

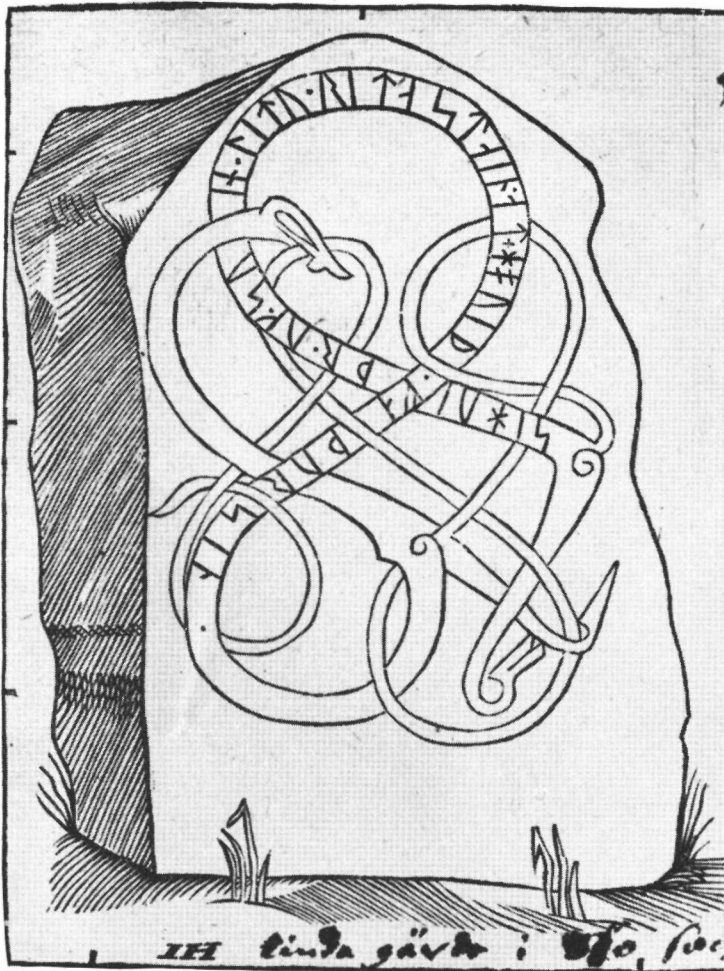

Fig. 122. U 684. Råberga, Skoklosters sn. Efter B 313.

Runstenen ligger i nordvästra spetsen av Ljusberget, 300 m. SV om folkskolan, 350 m. ÖSÖ om Linda man-gårdsbyggnad, 175 m. SSV om landsvägen till Skokloster. Ristningsytan vetter åt NV. Platsen är utmärkt på Geologiska kartbladet »Sigtuna».

Äldre uppgifter om stenens plats se ovan U 683. O. Celsius (den 9 juni 1727): »Skog-Klöster Sochn och Linda by i gårdsbacken. En Jordfast stor sten.» Märkligt är, att i Peringskiölds Monumenta uppges, att stenen är »vp-rester», av Celsius, att det är en jordfast sten. — Dybeck: »Ljusberget eller Ljusbergsbacken heter en höjd i Råberga (icke Linda) gårde. Därå äro många stensättningar och bland dem denne runsten.» Om fornminnen vid Ljusberget se Dybeck i Runa 1843, s. 51. J. A. Kjellman-Göranson (1860): »Den andra runstenen, som står österut från gården i gårdet, är svagt, men smakfullt ristad.» Beskrivningen till Geologiska kartbladet »Sigtuna» (1865): »å vestra kanten af 'Råberga ljusberg', en stående.»

Granit. Upptill går ett rött band av fältspat snett över ristningsytan. Mörkare fläckar av basiska inslag. Höjd